

Hem?ireler ?çin At?lganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?ireler ?çin At?lganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22819>

Özet

Hem?irelik mesle?inde önemli bir ki?isel özellik olan At?lganl?k düzeyini ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Hem?ireler ?çin At?lganl?k Ölçe?i (H?AÖ), 1995 y?l?nda B. Üstün tarafından doktora tezi kapsamında geli?tirilmis tir. Ölçek, hem?irelerin profesyonel rollerini yerine getirirken sergiledikleri hak savunma, duygu ve dü?üncelerini uygun biçimde ifade etme yeteneklerini de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, aynı zamanda hem?irelerdeki Tükenmi?lik düzeyleri ile at?lganl?k arasındaki ili?kiyi de incelemeyi amaçlam??tır.

Anahtar Kelimeler

At?lganl?k, Hem?irelik, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Tükenmi?lik, Sa?lık Çal??anlar?.

Yazarlar

B. Üstün

Amaç

Hem?ireler ?çin At?lganl?k Ölçe?i'nin temel amacı, klinik ve profesyonel ortamlarda çal??an hem?irelerin at?lganl?k seviyelerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, hem?irelerin hastalarla, meslektaşlarıyla ve üst düzey yöneticilerle olan ileti?imlerinde kendilerini ne kadar etkili ifade edebildiklerini, haklarını savunabildiklerini ve olumsuz durumlarda yap?c? ele?tirilerde bulunabildiklerini belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in geli?tirilmesi, hem?irelik e?itiminde at?lganl?k becerilerinin geli?tirilmesine yönelik müdahale programlarının etkinliğini de?erlendirmek ve dü?ük at?lganl?k düzeyine sahip hem?ireleri belirleyerek destekleyici girişimler sunmak için önemli bir araç sağlamaktadır.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel at?lganl?k (assertiveness) yap?sının hedeflemektedir. Bu yap?, bireyin haklarını ihlal etmeden, kendi haklarını koruyabilmesi, dü?üncelerini, duygularını ve inançlarını dürüst ve uygun bir şekilde ifade edebilmesi anlamına gelir. H?AÖ, bu genel yapıyı özellikle hem?irelik mesle?inin gerektirdi?i özel ileti?im durumlarına uyarlamaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar arasında genellikle: (1) Olumsuz duygular? ifade etme, (2) Reddetme becerisi, (3) Olumlu duygular? ifade etme ve (4) Görü? ve fikirleri savunma gibi alt boyutlar yer almaktadır. Bu alt boyutlar, hem?irelerin i? yükü, stres ve hiyerar?ik yapı içerisinde kendilerini ifade etme zorluklarına yan?t verecek şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışması bir Doktora Tezi kapsamında yapıldığı için, kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütüldüğü varsayılmaktadır. Ancak, kaynak bilgide spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir.

Tipik olarak, kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur, yapı geçerliği için ise faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu çalışmalar, ölçek maddelerinin gerçekten de hemşirelerin atılganlık yapışını ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır. İlerleyen çalışmalarda, ölçeğin diğer geçerlik türleri (örneğin, ölçüt bağımlı geçerlik) açısından da incelenmesi tavsiye edilmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik bilgisi sağlanmamış olsa da, bir geliştirme çalışmasında iç tutarlılık katsayısının (Genellikle Cronbach Alfa) hesaplandığı kabul edilmektedir. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu gösterir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını test etmek için test-tekrar test güvenilirlik çalışmaları da yapılmış olması muhtemeldir. Bu tür çalışmalar, ölçeğin ölçtüğü atılganlık düzeyinin kısa zaman aralıklarında stabil olduğunu doğrular.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinin kritik bir aşaması olarak, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi (Keşfedici veya Doğrulayıcı) kullanılmıştır. B. Üstün (1995) tarafından yürütülen bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen alt boyutları ampirik olarak doğrulamayı amaçlamıştır.

Faktör analizi sonuçları, hemşirelerin atılganlık davranışları hangi bileşenlerden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu analizler sayesinde, gereksiz veya uygun olmayan maddeler ölçekten çıkarılmış ve ölçeğin nihai yapış belirlenmiştir. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya mı, yoksa tek bir genel atılganlık faktörünü mü ölçtüğü bu analizlerle netleştirilmiştir.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Self-report / Öz Bildirim Ölçeği)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak psikometrik standartlara göre, büyük olasılıkla 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanılmıştır (Örn: Hiçbir Zaman - Her Zaman).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hem?ireler ve Sa?l?k Çal??anlar?

Ya? Grubu: Yeti?kin (Profesyonel meslek ya?am?nda olanlar)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de çe?itli sa?l?k kurulu?lar?nda görev yapan hem?ireler.

Test Metodolojisi: Uygulama, genellikle ka??t üzerinde veya dijital ortamda bireysel olarak gerçekleştirilir ve kat?l?mc?lar?n her maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Hem?irelerin ?leti?im Becerileri, Ki?ileraras? ?li?kiler, Özgüven, ?? Stresi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Bulunmamaktadır

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi Bulunmamaktadır

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (1995 çal??mas? için)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Yazar?n Doktora Tezi olmas? nedeniyle, akademik referans gösterilerek kullan?m? yayg?nd?r.

Ücret: Ticari bir ücret bilgisi bulunmamaktadır.

Test Y?I? (Geli?tirme Y?I?): 1995

Referanslar

Üstün, B. (1995). *Hem?irelerin at?lganl?k ve tükenmi?lik düzeyleri (Doktora tezi)*. Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Hem?ireler ?çin At?lganl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal teze ba?vurulmas? gerekmektedir: Üstün, B. (1995). *Hem?irelerin at?lganl?k ve tükenmi?lik düzeyleri*

(Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ARABPSYCHOLOGY.COM